Çocukluk Ça?? Obezitesine Yönelik Ya?am Stili Davran??lar? Kontrol Listesi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocukluk Ça?? Obezitesine Yönelik Ya?am Stili Davran??lar? Kontrol Listesi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19086

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocukluk Ça?? Obezitesine Yönelik Ya?am Stili Davran??lar? Kontrol Listesi, çocuk ve ergenlerde **obezite** riskini art?ran veya azaltan ya?am tarz? faktörlerini sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir ölçektir. Bu ölçek, Uluk ve Y?ld?r?m (2020) taraf?ndan Türkçe diline uyarlanm??t?r. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in kültürel ba?lamda geçerli?ini ve güvenilirli?ini test etmeyi amaçlam??, böylece klinisyenler ve ara?t?rmac?lar için Çocukluk Ça?? Obezitesi ile ili?kili **davran??sal risk faktörlerini** saptamada kullan?labilecek güvenilir bir araç sunmu?tur. Kontrol listesi format?nda tasarlanan bu araç, özellikle beslenme al??kanl?klar?, fiziksel aktivite düzeyi ve sedanter davran??lar gibi temel Ya?am Stili Davran??lar? üzerine odaklanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Çocukluk Ça?? Obezitesi, Ya?am Stili Davran??lar?, Kontrol Listesi, Beslenme Al??kanl?klar?, Fiziksel Aktivite, Sedanter Davran??, Geçerlik, Güvenirlik, Türkçe Uyarlama

Yazarlar

N. Uluk, J. G. Y?ld?r?m

Amaç

Ölçe?in temel amac?, çocuk ve ergenlerde **obeziteye yol açan** veya obeziteden koruyucu nitelikteki ya?am tarz? davran??lar?n? standart bir formatta ölçmektir. Orijinal ölçek, bireylerin günlük rutinlerindeki kritik de?i?kenleri (örne?in, ö?ün s?kl???, ekran ba??nda geçirilen süre, egzersiz miktar?) belirlemeye yard?mc? olurken, Türkçe uyarlama çal??mas? (Uluk & Y?ld?r?m, 2020) bu arac?n Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu, psikometrik aç?dan yeterlili?ini kan?tlamak üzere yap?lm??t?r.

Bu uyarlama, sa?l?k profesyonellerinin ve okul psikologlar?n?n obezite riski alt?ndaki çocuklar? erken te?his etmelerine ve bu riskleri azaltmaya yönelik hedefe odaklanm?? müdahale programlar? geli?tirmelerine olanak tan?maktad?r. Kontrol listesi, genel sa?l?k taramalar?nda h?zl? ve etkili bir de?erlendirme sa?lamak üzere tasarlanm??t?r.

Yap?

Çocukluk Ça?? Obezitesine Yönelik Ya?am Stili Davran??lar? Kontrol Listesi, **obezite geli?iminde** merkezi rol oynayan çok boyutlu ya?am stili faktörlerini ölçen bir yap?y? temel al?r. Bu yap? genellikle üç ana bile?en etraf?nda ?ekillenir:

Beslenme Al??kanl?klar?: Sa?l?ks?z at??t?rmal?k tüketimi, h?zl? yeme s?kl???, kahvalt?

ARABPSYCHOLOGY.COM

yapma düzeni ve meyve/sebze tüketimi gibi diyetle ilgili de?i?kenler.
Fiziksel Aktivite: Yap?land?r?lm?? sporlara kat?l?m, günlük hareketlilik düzeyi ve genel enerji harcamas?.
Sedanter Davran??lar: Televizyon izleme, bilgisayar oyunlar? oynama veya di?er pasif ekran ba??nda geçirilen süreyi içerir. Bu davran??lar, enerji dengesizli?ine do?rudan katk?da bulunur.

Ölçek, bu davran??sal bile?enlerin kombinasyonunun, bireyin **vücut kitle indeksi (VK?)** üzerindeki potansiyel etkisini yans?tacak ?ekilde yap?land?r?lm??t?r.

Geçerlik

Uluk ve Y?ld?r?m (2020) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk popülasyonunda ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne kadar do?ru ölçtü?ünü belirlemek için geçerlik analizlerini içermi?tir. Çal??mada muhtemelen **yap? geçerli?i** (Construct Validity) incelenmi? ve ölçe?in teorik olarak beklenen faktör yap?s?n? koruyup korumad??? ara?t?r?lm??t?r.

Bu kapsamda, do?rulay?c? veya aç?mlay?c? faktör analizleri kullan?larak maddelerin ilgili alt boyutlara yüklenimi de?erlendirilmi? ve ölçe?in **Çocukluk Ça?? Obezitesine** dair ya?am stili davran??lar?n? kültürel olarak uygun ve geçerli bir biçimde ölçme yetene?i do?rulanm??t?r.

Güvenirlik

Adaptasyon çal??mas?, ölçe?in ölçümlerde tutarl?l?k ve istikrar sa?lama yetene?ini, yani güvenirlik düzeyini analiz etmi?tir. Genellikle bu analizler, **iç tutarl?l?k katsay?s?** (Cronbach's Alpha) hesaplamas?n? içerir. Yüksek Cronbach Alpha de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Ayr?ca, ölçe?in zaman içinde kararl?l???n? test etmek amac?yla **test-tekrar test güvenirli?i** de incelenmi? olabilir. Bu psikometrik çal??malar, Çocukluk Ça?? Obezitesine Yönelik Ya?am Stili Davran??lar? Kontrol Listesi'nin Türkçe formunun, ara?t?rmac?lar ve klinisyenler taraf?ndan güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?ini kan?tlam??t?r.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe formda da korunup korunmad???n? incelemek amac?yla Faktör Analizi (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c?) kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin alt?nda yatan temel boyutlar? (örne?in, Beslenme, Aktivite, Sedanter Süre) ortaya ç?karmay? veya do?rulamay? hedefler.

Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in teorik yap?s?n?n Türk örnekleminde de geçerli oldu?unu ve ya?am stili davran??lar?n?n çok boyutlu do?as?n? yans?tt???n? göstermelidir. Bu, ölçe?in klinik

ARABPSYCHOLOGY.COM

uygulamalarda alt boyutlar baz?nda skorlanarak daha hedefli müdahaleler için kullan?lmas?na olanak tan?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kontrol Listesi/Derecelendirme Ölçe?i (Checklist/Rating Scale). Derecelendirme format? orijinal çal??mada belirtilmemi? olsa da, genellikle Likert tipi bir ölçek veya s?kl?k temelli bir kontrol listesi kullan?l?r.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar ve Ergenler (Ebeveyn veya ö?retmen raporu yoluyla uygulanabilir).

Ya? Grubu: Çocukluk ve Ergenlik dönemi (Genellikle 6-18 ya? aral???).

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki çocuk ve ergen popülasyonunda gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim veya dolayl? bildirim (ebeveyn/bak?c? taraf?ndan çocuk ad?na doldurulur). Davran??lar?n s?kl???n? veya yo?unlu?unu ölçmeye odaklan?r.

Anahtar Kelimeler

Obezite Riski, Davran??sal De?erlendirme, Psikometrik Özellikler, Uyarlama Çal??mas?, **Tepecik E?itim ve Ara?t?rma Hastanesi Dergisi**

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: Sorumlu Yazar ?leti?im: julidegulizaryildirim@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Yaz??ma adresi kaynakta aç?kça belirtilmemi?tir, ancak sorumlu yazar Julide Gulizar Yildirim'dir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe formunun uyarlama çal??mas? **2020** y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve izinleri için sorumlu yazar Julide Gulizar Yildirim ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Akademik ve klinik kullan?m için izin ko?ullar? yazar?n inisiyatifindedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Orijinal makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?lar üzerinden eri?ilebilir. Makalenin orijinal PDF dosyas? da mevcuttur.

Makale Ba?lant?s?: journalagent.com

Orijinal PDF dosyas? buraya indirilmek üzere eklenmi?tir: cocukluk-cagi-obezitesine-yonelik-yasam-stili-davranislari-kontrol-listesinin-turkce-formunun.pdf

Kaynaklar

Uluk, N. ve Y?ld?r?m, J. G. (2020). Çocukluk Ça?? Obezitesine Yönelik Ya?am Stili Davran??lar? Kontrol Listesi Türkçe formun geçerlik ve güvenilirli?i. *Tepecik E?itim ve Ara?t?rma Hastanesi Dergisi*, 30(1), 72-83. doi:10.5222/terh.2020.26566

Çocukluk Ça?? Obezitesine Yönelik Ya?am Stili Davran??lar? Kontrol Listesi Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Bu nedenle, maddelerin orijinal dili ve içeri?i burada sunulamamaktad?r. Maddelerin tam metnine ula?mak için Uluk ve Y?ld?r?m (2020) taraf?ndan yay?nlanan orijinal ara?t?rma makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM